

ЭНСИЭЛИ

○ Нам улууһун хаһыата ○

1935 сыл алтынньы 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Правительство отчуоттуур

МҮЧҮҮ - ХАЧЧЫ «ҮЧҮГЭЙ» СЫАНАБЫЛ

Ситэриилээх былаас отчуоттуур иккис бөлөбө (сапайааччы үлэс уонна социальнай сайдыыга министри I солбуйааччы И.К. Чахов) олунньу 10 күнүгэр II Хомуस्ताах, Хамабаатта нэһиликтэригэр ыалдьыттаан улууска сырбыларын түмүктээтилэр.

II ХОМУСТААХ. Бу хас сыл айы хапаан ууттан эмсээлэнир 700-тэн тахса нэһилиэнньэлээх, олохтоохтор бэйэлэрэ этэппэринэн «танара түспэтэх сирэ». Манна дьон түөрт учаастагынан «Тарабай Бэһинэ», «Үүнэринэн», «Буойунан» («Старый город»), «Сэргэлээбинэн» бытанан опороллор. Киинэрэ—II Хомуस्ताах.

Отчуоту иста үгүс киһи кэлбит, саала иһэ тобус-толору. Республика ыксаллаах быһыыга-майгыга

Госстандартка эппиэттир аруһу туорааһын, бөкөрүнэ, соргох сэрии бэтэрээннэригэр Дьокуускайга квартира, улахан объектары санга дэриэбинэрэ көһөрөллөрүгэр этии киилэрдилэр. Ааспыт сылга правительство тыа хаһаайыстыбатын политикатын олох сатаан ыһпатаһын, манна төрдүттэн уларытылары киилэрэллэригэр эттилэр.

Эрэллэрин барытын ууран, кирилэр курдук балаһыаньыга олоороччулар республика үрдүнэн элбэхтэрин учуоттаан туран, көмөлөһүөхтэрэ дьин бигэ эрэллээх ситэриилээх былаас отчуотун «үчүгэинэн» сыаналаатылар. Отчуот бүппүтүн туоһулуур тахсар

И.К. Чахов: «Санга тутуу... саарбах, харчы суох ...»

министрин I солбуйааччы П.С. Онуфриев, бөлөх салайааччыта И.К. Чахов киирип дакылааттарын кэнниттэн олохтоохтор ыйгытыны кутан кэбистилэр. Сүрүннээн кирилэри «Сэргэлээх» учаастагар көһүү, хас сыл айы ууга барар буолан дьыллара-уоттара айгырабыта, икки, үс сыллаабыта «Асуөл» тэрилтэбэ үүттэрин туттарбыттар да харчыларын ылаакка олоороллор, сайынгы ууттан эмсээлээбиттэргэ көмө харчылары кэлбэтэ, быһыл т/х эйгэтигэр сыана хайдах буолара (үрдүүр-үрдээбэтэ), соргох сэрии бэтэрээннэригэр дьин биэри боппуруоһа ханна тиийбитэ, ОДьКХ үлэһиттэригэр инниктин пенсиялара төлөнөрө-төлөмөтө долгутар. Сырыы ахсын албынна олоороллорун, ыксал буолбутун көрөн олонор тоҕо кыһаллыбаттарын, көмөлөспөтөрүн ыйгыталаһан көрдүлөр да...

Олохтоохтор биэр да улахан проектах тутуу суоһун, бартыһан Дьөгүөрүл туттарбыт оскуолатыгар, эмиэ ол сыллардаахха тутуллубут кулуупка олоороллорун, «кирилэр тустарыгар улахан тойоттор кыһаллыбаттар дуу?» дьин санаага кэлбиттэрин биллэрдилэр. Быһыл халаан ууга улахан буолуо дьинтэн көрүллэр көмөнү эрдэ, суол сабыллыан иннинэ көрөллөрүгэр эттилэр. Хас сылын айы отчуоттарга, араас таһымнаах муньахтарга депутат, кандидат, тойон бөҕө кэлэн барар эбит да туох да уларыты, иннилэрин дьини хардыы суоһун бэлиэтээтилэр.

Былырын Е.И. Михайлова кэлэ сылдьан Президени таһаара сылдьыах, көмөлөһүөх, көрүөх-истэх буолбут да, эмиэ таах халтайга хаалбыт, биэр да накаастара туолбатах. Халаан уутун кэмигэр мыраанга куотуохтара дьин ким да кирилэргэ кыһаллыбат эбит, саатар интэриэһиргээн кэлэ сылдьыбаттарын олохтоохтор улахан-нык бэриһиниллэр. «Оскуолабыт тутуутугар көмөлөһүн, оччоҕо «Сэргэлээх» учаастагар көһүү этибит» дьһэллэр.

Л. УВАРОВСКАЯ

ЭБЭРДЭЛИИБИТ !

Саха Республикатын Президентэ В.А. Штыров б. дь. олунньу 4 күнүттэн Ыйаабынан республика гааһын промышленноһун сайыннарыыга үтүөлэрин уонна үгүс сыллаах үтүө суобастаах үлэтин иһин ФЕДОРОВ АНАТОЛИЙ АНИСИМОВИЧКА, «Намгазстрой» КСМК ХЭТ генеральной директорыгар, «Саха Республикатын норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ» бочуоттаах аат ингэрилиннэ.

М.К.Аммосов төрөөбүтэ 110 сылын көрсө

МАКСИМ ПААМАТЫННЫЫГА УНИВЕРСИТЕТ ИННИГЭР ТУРУОРОУЛЛУОБА

СР вице-президентэ Александр Акимов М. К. Аммосов пааматынньытын бырайыаһын автордарын кытары көрүстэ.

Конкурс жюригугар уопсайа 7 үлэ киирбитин республика культурага уонна духовнай сайдыыга министерствотын экспертиэй сабиэтин көрүүтүгэр ыһпыһтара. 2003 с. сэттиннэ 21 күнүгэр сабиэт киирбит үлэлэр биһиги ирдэбилтэ эппиэттээбэттэрин, М.К. Аммосов уобараһын, республика государственноһун идеятын толору арыыбаттарын быһыытын конкурсу ытыллыбатаһынан ааҕар туһунан быһаары ылыммыта.

Бу сырыыга вице-президентэ санга аскиэтэри уонна киирбит бэлиэтээһиннэри учуоттаан ситэриллэн бэриллибит бырайыактары көрдөрдүлэр. Александр Акимов саныырынан, М.К. Аммосов паама-

тынньыга Саха сири атын уһулуччулаах уолаттарыгар туруоруллубут пааматынньыктар уопуттары учуоттаан классической стилинэн оҕоһуллуохтаах. Киһи пааматынньыгы бырайыактааһын үлэлэрин түргэнник бүтэрэ охсуохха наада дьин бэлиэтээтэ. Республика вице-президентэ жюри чилиэһинизигэр, архитектордарга уонна скульптордарга бу көрсүүһүгэ көрүлүбүт боппуруостары ый иһинэн быһааралларыгар соруудахтаата.

М.К. Аммосов пааматынньыга быһыл балаһан ыйыгар Саха государственной университетин дьинтэн иннигэр туруоруллуохтаах. Вице-президент мань таһынан Дьокуускайга сэрии толоонугар охтубут буойуннарга пааматынньыгы туруоруу боппуруоһун дьүүллэстэ.

СР Президени уонна правительствотын пресс-сулууската

«Суперсокуон»: чэпчэтиилэр хайдахтарый?

ТУОХ - ХАННЫК ИННИНЭ САЙАБЫЛЫАННАБЫН УМНУМА!

Российскай Федерация социальнай страховкага фондатыгар 2005 сылтан 122 №-дээх федеральной сокуонунан көрүлүбүт санаторийга эмтэниинэ путевканы уонна санаторийга дьини барар-кэлэр айаһын төлөбүрүн хаачыйыы сүктэрилиннэ. Путевканы чэпчэтинэн туһанар федеральной регистрга киирбит нэһилиэнньэ социальнай арагата хаачыйлар:

- сэрии инбэлииттэр;
- Аҕа дойду сэриитин кыттыылаахтара;
- бойбуой дьайыылар кыттыылаахтара;
- 1941 с. бос ыйын 22 күнүттэн 1945 с. балаһан ыйын 3 күнүгэр дьини 6 ыйтан итэһэнэ суох кыргыспатах армияга сылдьыбыттар;
- өлбүт сэрии инбэлиитин, кыттыылааһын, бойбуой дьайыылар ветераннарын кэргэттэргэ;
- «Блокаднай Ленинград» олохтооҕу бэлиэтээхтэр;
- сэрии кэмигэр ПВО объектарыгар үлэлээбиттэр;
- I группалаах инбэлииттэр;
- II группалаах инбэлииттэр;
- III группалаах инбэлииттэр;

— инбэлиит оҕолор.

I группалаах инбэлиити (3-с степеннээх үлэһит дьонун сүтэрибүт) биэтэр инбэлиит оҕону арылааччыга санаторнай-курортнай эмтэһиннэ путевка бэриллэр уонна кэлэр-барар айаһын суола төлөнөр.

Биһиги направлениебытынан автовокзал автобуска билэбэт биэрэр.

Санаторийга барарга ирдэниллэр докумуоннар:

1. Сайабылыанна.
 2. Эмтэнэр бырааскыгыттан Ф-070-у путевканы ыларга ыспырапка. Ыспырапкаҕыт Намнаары поликлиника сабиэдиссийин илии аллааччыга санаторнай-курортнай эмтэһиннэ бэчээттээх буола-ра ирдэниллэр. Инбэлиит оҕолорго Ф-070-д-85 форма.
 3. Чэпчэтинэн туһанааччы да-стабырыаннаһа (МСЭ ыспырапката).
 4. Паспорт.
 5. Пенсионнай сибиэдиэтилистибэ (ламинированнай).
- 070-у ыспырапка 6 ый, санаторнай-курортнай карта 2 ый дьиннээһинэн ааһыллаллар.

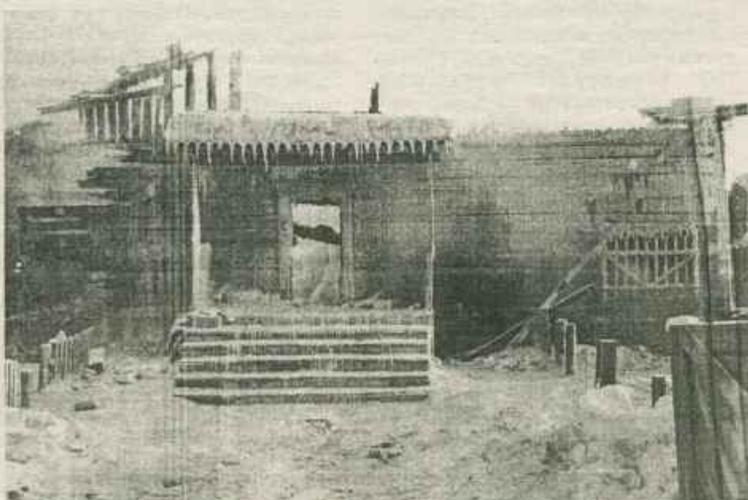
Путевка Саха Республикатыгар баар 11 санаторийга бэриллэр. Оттон республика тас өттүгэр РФ социальнай страховкалааһын фондата тыһырт квотатынан, олохтоох санаторийдарга эмтэнэр кыага суох буоллаһына эрэ путевка бэриллэр. Санаторийдар тохсунууттан ыам ыйын киилэрин туран инбэлииттэри ылааллар. Биһиги улууска үлэһитин савалаатыбыт. Тохсунууга 37 инбэлиити, олунньу 1 күнүттэн 30 инбэлиити профилакторийдарга ыттыбыт. Сайабылыаннаһылар хааччага суох ылабыт.

Биэр улахан быһаарылла илик боппуруоһунан инбэлииттэргэ проте оҕоһуута буолар. Муус устарга дьини хайдах буолара биллибэ. Онон протезка наадыгар инбэлииттэр ИИП (индивидуальная программа реабилитации) толотторуохтары наада — МСЭ комиссиянан уонна сайабылыаннаһытын биһиэхэ биэрэбит.

М.Р. ПЕТУХОВА, социальнай страховкалааһын фондатын улууска кыл боломуочунай

Быһылаан

«АС-УӨЛ» ГУП ДЬИЭТЭ КҮДЭННЭ КӨТТӨ

Олунньу 12 күнүгэр түүн 12 ч. 17 мүн. Нам селотун Ленская ул. 103 №-дээх «АС-УӨЛ» ГУП 10х16 кээмэйдээх, 160 кв. м. иэннээх административнай дьинтэ бүтүннүү умайан күдэнигэ көттө. «АС-УӨЛ» ГУП монгуруука барбытынан дьинтэ сабыллан үлэлээбэккэ турбут. Бу дьинтэ «Эрэл» СХПК суоппара Сидоров уонна оператора Шестаков дьин кэргэттэрин кытта көнүлэ суох опорбуттар.

Сыл сабалаһыттан бу номнуо 4-дүс баһаар буолбутун туһунан ылааллар буруо сытын билэн хойутаан биллэрбиттэр. Билгэлээһин быһыытынан баһаар электропровод хатыйсыһыттан умайыт курдук, сиэһиэ саһгы ыһыллар.

Баһаары умуруорууга ыксаллаах быһыыга-майгыга уонна граждандскай оборонага управление 2 массьыната, ЖКХ ГУ 2 уу баһар массьыната кыттыбыттар. Хойутаан биллэрин түмүгэр дьин быһааммакка хаалбыт.

Бэйэ информ.

Чөл олох уонна спорт - арахсыспат аргыстар

«ХОТУГУ СУЛУС» КУБОК АРБЫННА ХААЛЛА

Олунньу 5-6 күннэригэр Арбын нэһилиэтин дьаһалтатын уонна улус спортка отделын тэрийиэлэринэн календарнай былаанга киирбит пляжнай волейболга «Хотугу сулус» кубок төрдүс сылын оонньоно.

Бу күрэхтэнигэр эр дьонго 9 хамаанда кытына. II Хомуस्ताах, Намнаары профлидей, Модут, Түбө, Көбөкөн икки хамаанда, Арбын, Арбын студеннара, олохтоох оскуола оҕолоро. Дьахталларга Арбын, Нам селота, II Хомуस्ताах, Нам профлидей, Модут, Көбөкөн хамаандалара кииристилэр. Бу иннинэ иккитэ субуруччу кубогы ылбыт Хатырык оонньооччулара кэлбиттэрэ буоллар күрэхтэни өссө илин-кэлин түсүһүлүбүтү буолуо этэ. Пляжнай волейболга арайахтыгы киһи оонньоурун, бырабыллата уратылаарынан элбэх сыраны-сылбаны, күүһү-сэниэни эрэйэр көрүн буолар.

Эр дьонго Түбө, Көбөкөн, Арбын күүстээх оонньооччуларын иннилэригэр бэйэтин бөлөгүттэн икки хотторуулаах тахсыбыт II Хому-

стаах хамаандата оонньоуттан оонньоу ахсын хонноҕо аһыллан ньир-эрбэлэрэ кытаанабын, кыайыгы дьулуурдарын көрдөрөн бастаан табыста. Иккис Арбын, үһүс Көбөкөн буоллар. Дьахталларга эргир систематынан Арбын биир да хотторуута суох бастаата. Иккис-кэ Нам селота, үһүс Көбөкөн тигистилэр. Онон хамаанданан уопсай түмүккэ Арбын спортсменнара бастакы миэстэни ылан «Хотугу сулус» кубогун илдьэ хааллылар. Көбөкөн, II Хомуस्ताах хамаандалара биригээх миэстэлэри үлэстэн мэтээллэрини, дипломнарын, сыналалаах биригээрини наараадаланылар. Олохтоох оскуола оҕолоро бөлөхтөрүгэр Модут, Көбөкөн иккис хамаандаларын хотунор, ара саастаах убайдарын кэнники солбуйар кыахтаахтарын көрдөрдүлэр.

Бу күрэхтэни сүүрүн спонсорунан «Северторг» ХЭТ ген. директора, улус мунньарын депутата С.Н. Степанов буолан олохтоох дьаһалта, нэһилиэкпит олохтоох-

торун махталлара улахан. 23 номинацияларынан араас биригээстэр туттарыллылар. Саамай кыра саастаах оонньооччу Иванов Савва (7 кыл.) Намтан урут үөрөппит учуутала, билигин предприниматель С.В. Иванов биригээһин тутан үөрдөкөтө. Нэһилиэкпит спонсордара сыныалан киинэ (дир. О.Н. Соловьева), дьахтар сэбиэте (сал. Т.Д. Колесова), ыччат түмсүүтэ (лидер Р.И. Попова), оскуола (дир. И.Д. Иванов), оҕо саада (сэб. Л.Е. Бугаева), В.В. Жирков, В.С. Иванов бэйэлэрэ талбыт оонньооччуларыгар биригээстэрин дохсууну ытык таһынытын ортотугар туттардылар. Баҕа санааларын эттилэр, эһиилги үбүлүөйдүк күрэхтэнигэр тэрийичи сытар нэһилиэк дизбэктэ кэлэн актыбынайдык кытталларыгар ыгырдылар. Бу күрэхтэни олунньу маңнайгы өрөбүлүгэр ыгытылара, студеннар каникуллары кэмигэр хото кытталлара саамай товроостооҕо бэлэтэннэ.

Д. БУГАЕВ, Арбын

Без веры нет будущего... СРЕТЕНИЕ ГОСПОДА НАШЕГО ИИСУСА ХРИСТА

Славянское слово «сретение» означает встреча. Встреча Господа с праведным и благочестивым Симеоном, одним из 70-ти толковников, переводивших Священное Писание с еврейского на греческий.

Еще до Рождества Христова переводя книгу пророка Исаии, Симеон был смущен его предсказанием, что Спаситель мира родится от Девы, и, предполагая в этом слове ошибку, хотел заменить другим словом. Но его руку удержал явившийся Ангел. И было предсказано Симеоноу Духом Святым, что он не увидит смерти, доколе не увидит Христа Господина.

По закону Моисееву Младенца Иисуса привели в Иерусалимский Храм, чтобы представить перед Господом. И в то время по вдохновению Симеон пришел в храм и узнал в Младенце Господа, взял Его на руки, благословил Бога и сказал: «Ныне отпускаешь раба Твоего, Владыко, по слову Твоему, с миром. Ибо видели очи мои Спасение Твое, которое Ты уготовил перед лицом всех народов. Свет к просвещению язычников и слову славы Твоего Израиля» (Лк. 2 : 28 - 32).

Ежегодно, 15 февраля это событие вспоминается в праздник Сретения Господня.

Эта встреча — еще одно свидетельство исполнения пророчества о Спасителе мира.

В Господе Иисусе Христе мы, если уверуем, встречаемся с Единным Живым Богом.

Дорогие братья и сестры, желаем всем встречи с Господом Иисусом, ибо в Нем спасение души, покой и мир в сердце, вечная жизнь.

Иоанно-Предтеченский приход с. Намцы

Правительство отчитуур

ҮЛЭ СЫАНАБЫЛА ОЛОХ ТАҢЫМЫТТАН ТУТУЛУКТААХ

тыһ. киһилээх куорат сааҕа-нигэ өрүскэ кутулла турар, ону ыраастаан туһарар завод үлэҕэ киирдэ дуо?», — диир хас сыл айы ыйытыллар улахан кыһалҕаны сураста. Дьэ, ол оҕоһулла сатыыр заводу ким да илэ хараҕынан көрбөтөх,

олохтут өссө ыарыыр кутталлааҕын билэн олодохтут. Онон отчуоту «ортонон» сыаналыырга нэһилиэк 100-тэн тахса олохтооҕо сөбүлэстэ. Саха сирэ Дальнай Востока бастаабытынан «үчүгэй» сыананы бэрдэрэри Бочкарев А.А. этэн

уматык сыанатынааҕар быдан намыһах, соҕуотуканан дьарыктанар тэрилтэлэргэ кредит биэрэн көмөлөһүүххэ», — дииэ. Партизан нэһилиэтин ветераннарын сэбиэтин председатели М.П. Турантаева тыа хаһаайыстыбата батталлааҕын ыйда. Улуу мунньарын депутата И.И. Иванов уу проблематын таарыйда, ол курдук өрүс уута олус кырдаах буолан араас ыарыы элбигир, балык сүһүрүр. Маны таһынан олохтоохтор кредит төннөрүллэр болдьоҕо олус кыһалҕаны эттилэр.

Партизан дьоно-сэргэтэ саҥа оскуола тутуллуутун, эбии биир ГРП туруоруутун, Нам-Хатырык суолун асфалтааһыны, өрүс сүһүрүн хастаран уларытан биэрэри туруорустулар. Мунньахха кэлбит дьон биир санаанан «үчүгэй» сыананы биэрдилэр.

МОДУТ. Отчуот олунньу 10 күнүгөр ыйытыла. Бу нэһилиэк олохтоохторо саҥа баһыһа тутуутун, эти тутар сыанатын үрдэттэни, Намтан үөрэнэр студеннары уопсайынан хаачыһыары, Нам-Хатырык суолун асфалтааһыны туруорустулар. Г. Винокуров умайбыт ойуур охтубут мастарын босхо кэрдэри туруоруста, очотугар бу мас күрүү тутуутугар туһанылыа эбит. Күөлү быһытыыры өйүүллэригэр эттилэр. «Модука газ бүтэһигинэн киллэриллэр буолан босхо киллэртэрэр кыаллыа дуо?» диир ыйытылар.

Олохтоохтор сүүрүн туруорсуулары — таас оскуола тутуута. Икки этэстээх мас оскуолалара ирдэбилгэ эппиэттээбэт буолан саппыттары, ону улус баһылыга Д.П. Коржик оҕолору үөрэттэрэр сыалтан анал дьаһал таһааран астарбытын санаттылар. Оскуола оҕолоро 4, спортсааланы аахтааха, 5 тус-туска дьыра үөрэнэллэр. Модуттар тыа сиригэр үлэһит дьонулар болдомто ууралларыгар баҕа санааларын тирээлэр.

Кредит ылыгыта барыларын интэриэһиргэттэ. Онуоха кооперация тэрийэччи кредит ылыахха сөп диир эппиэт бэрилиннэ. Уот сыаната үрдэбитин, эбитин уоту арааралларын туһунан эттилэр, сайдыыбыт диир уот эрэ диилэр. «Арыгы атылыгыр «точкалары» утары хайдах охсуһуоха сөбү?» диир ыалдыр боппуруостарыгар М.М. Павлов: «Хантан да атын сиртэн дьон кэлэн атылаабаттар, барыта бэйэбит нэһилиэкпит дьон атылылылар, ону общественность күүһүнэн мизэрлээн, онтон участковой инспектор бородукуол толорон суукка биэриэн сөп, очотугар буруйдаах ыстараап эрэ төлүүр», — дииэ.

«Модут» МУП директора В.В. Осипов: «Тыа сиригэр дьон социальнай өттүнэн батталга киирбэт, бэйэбит оҕорон таһаарар бороду-

укуйабытынан эрэ олоробут, субсидия кыра, сыана буоллара 3 төгүл ыараата, онон тыа сирэ эстэргэ тийдэ, оҕорбут харчыбыт барыта изэскэ барар, ол иһин сайдыбаппыт, инникитин тыа сиригэр дьонун үчүгэйдик көрүүххэ», — дииэ.

Мунньах олус тымныы кулуупка буолла, бары сонноох да олорон наһаа тоҕнобут. «Тоҕор тымныыһый?» диир ыйытыгыта «Хочтук хаачыстыбата мөлтөх» диир хоруйдаатылар. Ол да буоллар отчуоту истэн баран Модут олохтоохторо «үчүгэй» сыананы туруордулар.

ҮӨДЭЙ. Манна сүүрүн туруорсуулары — саҥа оскуола тутуллуута. Оскуолалара суулаары тымнытын 6 тирээбилиэтин өйөөн тураллар. Үөрэх министрэ Ф.В. Габышева: «Быйыл оскуола Аппаһына тутуллар, ол бүппүтүн кэннэ эрэ эһиэхэ оскуола тутуллуута саҕаланан сөп, билигин биир оскуоланы бүтэрэн эрэ баран иккини саҕалыыр туһунан балаһыанньа ылынылыбыта», —

дииэ. Бу сөптөөх дьаһал таһаарылыбыт сүүрүн төрүөтүнэн уруксу өттүгэр элбэх оскуола саҕаланан баран сваялара эрэ туруоруллан хаалларылыбыттар, онон олус элбэх харчы таах мээһэ халлаанга көппүтэ буолар. Өскөтүн саҥа оскуола тутуллар түгүнигэр тэнигэр учууталлар уопсайдарын тутары оскуола директора А.И. Барашков туруоруста.

Аны баһыһа суох буолан ыарыһахтар олус эрйдэнэллэр эбит, онон суукканы быһа үлэлиир стационары ирдэтиллэр. «Суһал көмө» массыыната наадатынан кылаабынай врачтан массыына көрдөөтүлэр. Үөдэй кулууба олус эргэ, «Тоҕо саҥа кулууп тутуллара табыллыбатый?» диир ыйыттылар. Үөдэй атын нэһилиэктэргэ, Намтан ыраах буолан заврачкаларга барыгар эрэи көрөллөрүнөн, бензиннэрин анара ара суолга сиэнигэр заврачка тутуута наадатын эттилэр. Саас ааны халаан ууга суолларын суурайар, окуоха үчүгэй хаачыстыбалаах даамба наада, манна көмө оҕоһуларын эрбидилэр. Пилорама суох буолан өрөмүөн ытыллыбат, онон пилорама боппуруоһун эмиз-таарыйдылар.

Маны таһынан өрүс ууга кирдэһин, иһэргэ табыһа суоһун, халаан ууга кэллэһинэ көһөр сирдэрин усулуобуйата олоһор ирдэбилгэ эппиэттээбэттин ыйдылар. Үөдөйдэри эмиз атын нэһилиэктер олохтоохторун курдук үүт, эт сыаната намыһа, тыа сиригэр олоһор дьон олохторо ыарахана, тыа хаһаайыстыбатын эдэр специалистарын олохсугууга тох ула ыгытылара, лизингтэн транспорту ылыны сыаната ыарахана, оскуолага учебник тийиэбэтэ, учебник хаачыстыбата мөлтөөбөт долгутар. Куоракка тийиллэригэр 49 к. эрэ айаннылар, онтон таксилар, автобустар 84 км сыанатын ылааллар.

Үөдэй нэһилиэгэр былырын 181 ыалга газ киирэн үөрүүлэр үгүс, онон махталлара улахан, правительството ыһыт үлэтин «үчүгэйинэн» сыаналаатылар.

В. РЫКУНОВА

ыйыппыт да, билэр да киһи суох буолла, харчы тийбэт диилэр. Делегация 10 киһиттэн 4-дэ эппиэттэстэ, онтон 6 бэрэстэбиитэл саатар үлэлэрин биллиниэрэн, өй-санаа уган биэрбэттэр. Каратаев П.Д., онкологический диспансер кылаабынай враһа баар диибиттэрин, аныгы даҕаны, ким сураһа олуруой? Бэчээти тирдэни отдел кылаабынай специалиһа Неустроева А.Г. арыях тылы быктарыта буоллар. Нэһилиэктергэ пенсия, хамнас кыра, хамнастара хойутуур, үлэтэ суох элбээн иһэр, тийиммэт, нэһилэ тийинэр ыал элбэх.

«Тыа ыала, хайдах олоһот?» — диир ыйытан диилэригэр сылдыһан, олохторун билсэргит, ыйыталаһан бараргыт наадалаах этэ. Очотугар нэһилиэк 2 чааһынай, 1 улус-НО бородукута атылыгыр маһаһынарыйтан ис ылар пенсионер, инбалиит, үлэтэ суох, тийиммэт элбэх оҕолоох ыал испиһигин тэтэрээтин көрөргүт буоллар, нэһилиэк дьон хайдах олоһорун билэ эппиттэ. Тийиммэт араҕаны бу маһаһынар иэс биэрэн, абыраһан олоһоллор. Дьэ, ол иһин делегацияттан «эһиги хамнаскытыгар төһөнү ылаһыт?» диир ыйыттылар, онуоха эппиэт суох. Былырынныгы отчуотка нэһилиэк гааска 85% холбоммут буолан «үчүгэйинэн» сыаналыы сыһан үөрдүбүппүт. Выйыл «суперокуон», электроуот, гаас сыаната тыста үрдэһинэ, бензин, уматык сыаната өссө үрдүүр чинчиэһэр, үүшүт сыаната кырата тыа дьонун олоһор улаханньык охсорун,

көрбүтүн ким да сэһэрбэтэ. Дагылаатчыт Онуфриев П.С. түмүк эһиттэ: «Миһи ыксаабатпын, советскай-партийнай үлэҕэ өр үлэлээбит уопуттаахпын, кэпсэттибиг, куолулаһабын!» — дииэ. Нам уллуһун МЧС начальнига Колпашников И.В., ГО и ЧС I солб. министрэ Онуфриев П.С. — тыһын I Хомуस्ताах гааһынан иттидиллэр кварталнай котельнайын мунһах иннинэ баран көрбүттэр. Делегация 9 киһитэ бириэмэ булан ханна да сылдыбатахтар...

К. ЕРЕМЕЕВ ПАРТИЗАН. Олохтоохтор эт, үүт субсидиятын, үлэлээбэт пенсионердарга коммунальнай өнгө төлөнөрүн, сыгыга дотация тобо суоһун, библиотекка сурутуу ыгарга, кинигэ атылаһарга тобо кыра харчыны биэрэллэрин, ЖКХ үлэһитэрин хамнаһа тобо төлөмтөһүн, учууталларга проездеһа тобо төлөмтөһүн, «Туймаада-пинг» техникаларын сыаната тобо ыараханын туһуналастылар.

Буруйу оҕорбут дьон тоҕо көңүл босхо сырытынаралларын туһунан ыйыттыгытыгар ис дьыала министрствотын бэрэстэбиитэлэ М.М. Павлов: «Кэнники 3 сыл устата саҥа оскуонунан үлэлибит, ол оскуонга олоһорун буруйдааһыгар суут эрэ хаайар, суут мэһэ хаайбат, билиги суукка сабыдыллыыр кыахыт суох, ИВС-ка 5 эрэммэлээх, онно киһини өлөрбүт дьон сыталлар», — дииэ.

46 сыл устата сир үлэтинин дьарыктаммыт, «Сэкир» бааһынай хаһаайыстыба салайааччыта А.Н. Парников: «Оҕуруот аһын сыаната

I ХОМУСТААХ. Былырын олунньу 9 күнүгэр нэһилиэк баһылыгын отчуота буолбута, оттон бүгүн киһи 7 частан правительството 10 киһилээх делегацията кэлэн отчуоттаата. Үлэһэ, социальнай көмүскэлгэ министр солб. Чахов И.К. делегация сапалатын, састаабын биллиниэрэн кэнниттэн, улус баһылыгын солб. Бочкарев А.А. мунһах регламента быһаарсан баран тыһы ГО и ЧС министрин солб. Онуфриев Петр Семеновичка биэрдэ.

Дагылаатчыт МЧС федеральнай сулуусу анал форматын көтөн туран правительство биир сыллаах үлэтин, бийиэхэ наадалаах өттүн сырдатта. Тыа хаһаайыстыбатын валовой бородукуксута 2% улааппытын, промышленность сайдыбытын, хамнаска исэ 3 төгүл аччаабытын, дотация, үп-харчы тыа хаһаайыстыбатыгар ханан, ханна туһанылыбытын МЧС министрэ кумаарыттан ааран «дизиттэр», «дизиттэр», «суруллубутунан» диир кэпсирин истэн олоһороччулар астыматтылар. Үүшүт сыанатын аны эһиил генерал формалаах киһи быһаарара эрэ сатанар буолуо. Чахов И.К. кылгастык «суперокуону», социальнай көмүскэл туһунан кэпсэтэ. Дагылаат бүтэрин кытта лесхоз үлэһитэ Рязанская С.А., ветераннар сэбиэтэрин председатели Леонтьев Р.Р., учуутал Новгородов Ф.И., пенсионер Сергеев П.Г., ЖКХ начальнига Рожин В.Г., Сергушев Н.Ф., сир үлэһитэ Соловьев Е.Е., хастыны да ыйытыһыны биэрдилэр.

Бу сырыыга республика таһымыгар олус наадалаах суоллары туруордулар. Ыһытылыбыт боппуруостарга чарылхай, олохтоох эппиэттэри кыайан истибетибит. «Ут сыаната үрдэһинэ кыаллыбат, өссө нолуога суох ыларгытыгар махтаным, эти бэйэриг атылылаан уонна ырыһыак, акционернай да, чааһынай тэрилтэлэр сыаналарын регулировкалыыр кыахыт суох, үгү өттүн федеральнай былаас сыананы быһаарар» диир буолла. Гаас сыанатын эмиз Москва быһаарар үһү, Неустроева Е.И. ветеран үтүөлээх ааттар суолталарын, Кривошапкина О.В. кэтэх хаһаайыстыба сүөһүтүгэр эмиз дотация наадатын тула кэпсэттилэр. Ыһыттыт дьон үкэс, оскуола завуһа Дьяконов М.Н. кэпсэтигэ актыбынайдык кытыһыһылар.

Үлэһэ, социальнай көмүскэлгэ министри солб. Чахов И.К. киһини ылыһынар тына эппиэттээтэ. Экономическай политикага департамент министри солб. Афанасьева М.В. эппиэттээтэ сатаата. Суолга Шишигин И.И. ула хайдах барарын, төһө үп-ас баарын биллиһинэрдэ. «Туймаада» ФАПК солб. директора Захаров А.А. эдэр киһи, тыа хаһаайыстыбатын эрирдээх боппуруостарын бэйэтэ биллэринэн эппиэттээтэ. Тыа хаһаайыстыбатын, үөрэх доруобуйа, ис дьыала министрстволарыттан сирэй эппиэттээх киһи суоһа астыннарбата, сөптөөх эппиэт иһиллибэтэ. Оскуола завуһа Дьяконов М.Н. эрдэ кэлэн, нэһилиэһинэ хайдах олоһорун, дьизин-отун көрөн, тэрилтэлэргэ сылдыһан билсэн, дьон санаатын билсэргит наада дьон эттэ.

Сергеев П.Г.: «Дьюкуускай 250

Дьяконов Дмитрий Егорович 1929 сыллаахха Нам оройуонун Арбын нэһилиэгэр дьадаҥы дьыэ кэргэнгэ күн сирин көрбүтэ. Ого сааһа очотооуга Арбын нэһилиэгэр киирэр «Үүнэр олох» колхозка ааспыт. Дьонноро колхоз чилиэнэрэ буолан, сүөһү иитэн, бултаан, сизмэ ыһан дьарыктаналлара, уолчаан кыра эрдэбитэн колхоз үлэтин билбитэ. Сэри сылларыгар ас-танас тийиммэт кэмгэр Арбын начальнай, онтон Хатырык 7 кылаастаах оскуоланын бүтэрэн 1947 с. «Коминтерн» колхозка үлэтин сабыалабыта. Ити сыл «Үүнэр олох» колхоз үлэнигэрэ баба өтүлүрүнэн Көбөкөн нэһилиэгин «Коминтерн» колхозун кытта холбоспуттара.

Барыта бары сыстаҥас, дьобурдаах уола 1950 с. Дьокуускайга локомотивнай электростанция машинистин курсугар үөрэххэ ыһыһыттар. Үөрэтин бүтэрээт армияга сулууспалыы барбыта. Ийэ дойдутугар иһин чиэстээхтик төлөөн, буһан-хатан дойдутугар эргиллибитэ уонна локомотивнай, дизельнай электростанцияларга үлэлээбитэ. Техникага сыйыһаннаах эдэр киһи 1960 с. Дьокуускайга тыа хаһаайыстыбатын училищетыгар колхозтар механиктарын үөрэтин ситиһилээхтик бүтэрэн, дойдутугар орто анал идэлээх эртилэн кэлбитэ.

60-с сыллартан садалаан кол-

1977-1987 сылларга ССКП Намнааҕы райкомун бастакы секретарынан үлэлээбит Григорий Михайлович Саввинов б. дь. олунньу 15 күнүгэр 70 сааһын туолар. Кини Ньурба оройуонун Күндээдэттэн төрүттээх, кинини билигин Нам аба саастаах дьонно үчүгэйдик өйдүүллэр. Плеханов аатынан Москвагабын нуруот хаһаайыстыбатын институтугар үөрээн, экономист идэтин ыһан, 1958-1968 сылларга Саха АССР Госпланыгар старший экономистынан, кэлин Саха АССР Министрдэрин Советин Председателин көмөлөөччүтүнэн, республика промышленнай уонна продовольственной табаардарга Министерствотугар солбуйааччы министриэн, С.Н. Платонов кэнниттэн, Орджоникидзе оройуонун тыатын хаһаайыстыбатын управлениетын начальнигынан үлэлээбит сылларыгар тэрийэр салайар үлэҥэ дьобурдаабын, эдэр, үүнэн иһэр кадр быһыытынан кэскиллээгин көрдөрбүтэ.

1968 сыллаахха Чурапчы оройуонун коммунистара партия райкомун иккин секретарынан быыбардаабыттарына, онно идэтинэн оройуон тыатын хаһаайыстыбатын салайбыта. Үлэлээбит усагар сылларыгар тыа хаһаайыстыбатын бордоруусуялаларын оҕорутуа уонна атыылааһынга оройуонга ситиһилээхтик үлэлээбитин туһунан Григорий Михайлович партиянай характеристикатылар суруллубут.

1971 с. эппиэттээх государственнай дуоһунаска — республика тыа хаһаайыстыбатын бордоруусуяатын хаачыстыбатыгар уонна соцуотускалааһынга Кылаабынай Государственной инспекторынан, бу иһинэ үлэтин олобут Платонов С.Н. Саха АССР Министрдэрин Советин Председателин солбуйааччытынан аһаммытынан сибээстээн, 4 сыл үлэлээбитэ. 1975-1977 сылларга Григорий Михайлович ССКП КК иһинээҕи Үрдүкү партиянай оскуоланы үөрээн бүтэрээтин кытта Партия Обкома ССКП Намнааҕы райкомун бастакы секретарынан рекомендациялаабыта. Оччолорго партия райкомун бастакы секретарынан үлэлээбит Колмогоров В.Е. Саха АССР Министрдэрин Советин аппаратагыгар эппиэттээх үлэҥэ ыгырыллыбыта.

Партия райкомун тэрээһин Плехановун чилиэнэрэ биир санаанан Саввинов Г.М. райком бастакы секретарынан үлэлииргэр сөбүлэнтирин бириэртэрин өйдүүбүн. Онон Григорий Михайлович оройуон олохун туһугар эппиэтинэни сүкпүт 10 сыллаах түбүктээх үлэтэ 1977 сыл атырдык ыйын 17 күнүттэн садаламмыта.

Бу бириэмэҕэ С.Н. Платонов, В.Е. Колмогоров курдук оройуон бар дьонун ытыктабылларын, билиинилэрин ылбыт бөдөн салайааччылар сүүмэрдээбит, бэлэмээбит, кинилэр үтүөкөн оскуолаларын барбыт кадрлара оройуон нуруотун хаһаайыстыбатын араас салааларыгар үлэтин сыйдылалара.

Григорий Михайлович үлэлээбит X, XI, XII пятилеткалар кэмэрин хабар 1977-1987 сылларга ССКП райкомун, оройуоннааҕы Совет исполкомун аппаратагыгар Рожин Н.Ф., Винокуров Д.И., Рожкина Е.П., Габышева М.Н., Дураев Д.Г., Петров В.Н., Кривошапкин И.З., Ксенофонов А.И., Эверстов В.Е.,

Улуу Кыайыы 60 сылын көрсө МЭХЭЭННЬИК МИИТЭРЭЙ

хозтарга, бөһүөлөктөргө түргэн тэтиминэн Ильич уотун киллэрин, сүөһү үлэтин механизациялааһын, электроэнергияны туһанан маһы эрбэтэр станоктары оҕоруу, радио, телефон линиятын тардыы, тэрилтэлэр, чааһынайдар дьыалэрин тутууга барыта техниканы туһанан ыһтыллар буолубут. Ити ааттаммыт баараҕай үлэлэргэ Дмитрий Егорович дьыһаах специалиһын, дьобурдаах, мындыр салайааччытын көрдөрбүтэ.

Бу улахан үлэлэри олоххо киллэрингэ элбэх ырахааттар бааллара. Биир эмэ массыына, трактор, электростанция алдыаннахтарына суһаллык оҕоһуллаалларыгар күнүтүүн аахсыбат этилэр. Эсэ миэстэтигэр сыбааркалыыр аппарат, токарнай станок суох буоллактарына, элбэхтик Найахыга, Бороҕорго, Намга тийэн оҕортуохха наада буолара. Онно барытыгар механик сүүррээ. Аны техника өрөмүөнүн, саппаас чаас экиретиитин, саҥа техника булуутун таһынан, сурук-

ка-бичиккэ киллэрин, докумуонун толоруу, отчуоттааһын, техниканы харайыы, эсэ техникаҕа үлэлииргэ куттал суох буолуутугар туһайылыбыт үлэлэр бары биригээдэ механиктын эппиэтигэр киирэллэрэ. Бу сылларга кини Арбынныан, Фрунзенаан сыдыан үлэлииргэ билигин санаатахха сүрдээх киэптэтиилээх эбитэ буолуо. Миитэрэй эңкилэ суох барытын толорон бар дьонугар оҕорбут үтүөтэ-өнгөтө үксүнэн санаата бөрүк, күүстээх этэ.

70-с сыллартан тыа хаһаайыстыбатын үлэтэ чэчирин сайдыбыта. Техника элбээн үлэ күестүү оргуйбута. Тыа сиригэр наадалаах кэмгэ сыбааркаһыт, токар, тракторы, массыыныны өрөмүөннүүр элесарлар суохтара элбэх кыһалдалары, ырахааттары үөскэтэрэ. Итинник түгэнтэ механик Миитэрэй үксүгэр бэйэтэ сыбааркалаан, токарнай станокка араас саппаас чаастары чочуйан оҕорорун сөбү көрөр этибит. Нэһиликкэ дьонго туох эмэ алдыанаары гыммыт буоллабына:

«Механик Миитэрэйгэ көрдөр, ыйыт, кини биллэринэ билиэ, быһаарыа» дииллэрин элбөхтик истэрбит. Кырдык даҕаны кини кыайбатаҕа, билбэтэҕэ суох быһыылааҕа. Вэл кырдыан баран алдыаммыт хары чаһыларын өрөмүөннүүрүн кини сөбүр. Остуол чаһыга алдыаммытын оҕорорун этэ да барбаккын.

Механик Миитэрэй техника эрэ өрөмүөнүнэн дьарыктамматаҕа. Кини ыраа кинэ этэ. Колхоз саҥа бырабылыанньа чилиэнэ, совхоз тэриллитигэр профсоюз сыахтааҕы комитетын председатели, хас да ытыгырылаах олохтоох сөбүөт депутата буолан нэһилиэгин сайдытыгар улахан кылаатын киллэрбитэ. Билиги сааһыран эрэр дьоннор оччотооуга кинини учуутал, наставник курдук көрөр-истэр, убаастыыр, толлор этибит. Д.Е. Дьяконов аҕата Дьөгүүр (Ыраахтааҕы уола) сахаҕа үрдүк уңуохтаах киһи, билгэһит, кини кинини кытта кэпсэппөккө ааспат киһитэ этэ. Онтон эһэтэ Куучугураан өрөнньөр эмээ

бөдөн-садан уңуохтаах, киэн-куон дууһалаах киһи этэ. Кини сотору-сотору бүтүн тымтай муңунаан буспут балык кэһиһилээх Үүнэр Олохтун Арбынга кэлэрин өйдүүбүт. Билиги өрлөр кинини экирэтэ сылдьарбыт. Кырдыаҥас сүрдээх оонньуулаах, бэтиэхэлээх, сымаһаҥас өрөнньөр этэ. Миитэрэй төрөспүттэрин удыурдаан, төһө да иллэнгэ суох буоллар быыс булан айылбаҕа тахсарын сөбүлүүр. Онно эмээ байанайдаах булчут.

Билигин өйдөөн-санаан кэллэххэ күүстээх үлэни эппиэтинэстээхтик толорон дьонун-сэргэтин биһирэбилин, махтаһы ыһыан ылбыта. Кини курдук үлэлээбит дьоннор нэһиликэ-нэһиликэ аайы бааллар. Ол эрээри үтүс итинник дьон күүстээх үлэлэрэ кэмгэр кыайан сыаналаматара кини кыайан өйдөөбөт.

Механик Миитэрэй күн сырдыгын төһө да көрбөтөр дойдутун, улууһун сонунун истэ-билэ сытар. Өрлөрүн, сизинэрин тапталларыгар уугуттан билигин даҕаны чэгиэнчэбит. Сылһын аайы өрлөрүнэн, сизинэринэн сирдэтэн үлэлээбит-хамнаабыт Көбөкөнүгэр санаагын аралдыта, үлэһиннээхтэрин кытта дуоһуа кэпсэтэ кэлэн барар. Үлэни өрө туһуту ытык киһибит күүстээх санаабын ыһыктыма, эйиэхэ бары үчүгэин бабарабыт.

Егор ОРЛОВ, Көбөкөн

Жирков В.Н., Васильев А.И., Петрова М.В., Гаврильев И.С., Замятин Т.И. ода. салайар, тэрийэр үлэ ныматын баһылаабыт, үлэҥэ үрдүк бэриһилээх коммунисттар үлэлээбиттэрэ.

Оройуон совхозтарын салалталарынан Терютин М.И., Алексеев Д.Ф., Винокуров Д.Д., Спиридонов И.Н., Алексеев С.С., Баишев М.С.,

ас салааларын салайааччылары коммунисттар этилэр. Партия райкома уонна кини бастакы секретара Г.М. Саввинов оройуон социальнай-экономическай олохун иһингэр түбүт соруктары олоххо киллэрингэ кинилэргэ тирэтибиттэрэ, кинилэри өйөөбүттэрэ, үлэһит дьону үрдүк таһаарылаах үлэҥэ көбүлүүр суолдуйт сулус оҕостубуттара. Ол да

малаах үп ороскуоттаммыта. Ол түмүгэр хоргуспуй, оҕурут астарын үүннэрин уонна государствога туттарып кээмэйдэрэ птитилкалар усталаарыгар улаханньк халбанна-абатаҕа, 1983, 1985 сылларга ааспыт өттүгэр ситиһиллээхтэ үрдүк үүнүүлэр хомуллубуттара. Сүөһү аһылыгын бааза бөдөрөөн иһэрин түмүгэр X-с пятилеткага IX пяти-

ар ороолун чорботон бэлэтири биллэмэт бириэмэ кэлбитин иһингэр, баар буола сылдьыбыт чахчыны токуруталлара букатын сыһа. Эмиз ол курдук, 1977-1987 сыллардаах оройуон социальнай-экономическай олохторун оҕоһулуубут ситиһиллэргэ оройуоннааҕы партиянай тэриэтэ ороула улахан этэ, маһыаха оройуоннааҕы партиянай тэриэтэни салайбыт Г.М. Саввинов киллэрибит кылаата баарын биһиргэтэбин, ону X-с пилитка түмүгүнэн кини «Бочуот Знага» уордыаннаан наараадалааммыта туоһулуур.

Кэлин сылларга Григорий Михайлович ССКП Обкомугар кадрга учуот секторын сөбүдэссэйинэн, Саха АССР Госагропромуун председателин солбуйааччынан, республика тыатын хаһаайыстыбатын Министерствотугар министри солбуйааччынан, СР федеральной страховой сулууспатыгар председатели солбуйааччынан, отдел начальнигынан 2002 сылга диэри үлэлээбит. Ити 44 сыл устата Г.М. Саввинов оройуонун, республика үрдүк эппиэттээх дуоһунастарыгар толору бэлэмнээх, уопуттаах кадр быһыытынан төрөбүт дойдутун туһугар партиянай, гражданскай иһин дьобуундук төлөһөн кэллэ.

Туох ханнык иһинэ Григорий Михайлович дорр, табаарыс, киһи быһыытынан дьонго-сэргэҕэ үтүө, аламаҕай сыйыһын бэлэти-тиби. Кимтэн да үрдүктүк туттуна сатаабат, кудуччу аһаҥас майгыта дьону бэйэтигэр тардар эйэрэ, элбэки айылгыта кинини киирэтэр. Эр сылларга биригэ эйэ-дэмнээхтик олобут кэргэнэ Александра Ильичича республика Госпланын, стапуруулуһун биир биллэр экономиста, 34 сыллаах үлэтин кэнниттэн бочуоттаах сынныалаһына олоһор. Кыһа Лена үрдүк үөрэхтээх экономист, кэргэннэн Москвага олоһор, баан систематын үлэһитэ. Уола Сергей электрик идэлээҕэ, «Якузолото» холбоһугар, «Ил Түмэнгэ» техническай хааччылыгыта үлэлээбит, 38 сааһыгар хомолтоо олохтох олохтон барбыта.

Григорий Михайлович нуруот хаһаайыстыбатыгар өр сыллардаах эңкилэ суох үлэтэ икки «Бочуот Знага» уордыаннарынэн, 9 үлэ уонна юбилейнай мэтээллэринэн, 2 Саха АССР Верховнай Советин Президиумун Бочуотунай Грамоталарынан бэлэтиэммитэ. Саха АССР Верховнай Советин 2 ыгырылаах (1980-1990 сс.) депутатынан, 15 сыл ССКП Обкомун чилиэнинэн быыбардаммыта, СР нуруотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ.

Биһиги оройуонмут олобо-дьяһаа туһарын, сайдыар туһугар үтүө суобастаах үлэтинэн кылаатын киллэрсипт Григорий Михайлович Саввиновка 70 сааһын туолар олоһун бэлиэ түгэнигэр тус бэйэтигэр, дьэ кэргэттигэр үтүө доруобуяны, үһүн дьоллоох олоһу бабарабыт!

В. БОЧКАРЕВ,
үлэ, тыһа ветерана,
«СР нуруотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ»

Төлөбүрдээх төрүөккө баччоттунэр

Киһи үтүөтэ үйэлэргэ умнуллубат ҮС БЭТИЛИЭККЭ ОРОЙУОНУ САЛАЙБЫТА

Габышев Н.П., Слепцов В.П., Бугаев Н.Ф., Рехлясов Е.Н., Алексеев П.И. совхоз директордарынан, партком секретардарынан таһаарылаахтык үлэлээбиттэрэ. Оттон миэстэлэргэ сыахтааҕы партиянай тэриэтэ секретардарынан, сельсовет председателлэринэн, совхозтар отделениеларын управлющайдарынан, биригэтин ирдэринэн билингэ дьылы умнуллубат өйдөбүлгэ сылдьар, уопсай дьыала туһун олохторун сокуонунан оҕостубут үтүөкөн дьоннор үлэлээбиттэрэ.

Ити сылларга оройуон бөдөн предприятелиара уонна тэриэтэлэрэ «Сельхозхимия» (Шарапов И.С.), «Сельхозтехника» (Баев Е.А.) холбоһуктара, лесопуун (Колесов В.А.), «Якутмебель» комбинат учаастагын сыага (Мордосов Э.И.), райПО (Иванов Н.И.), сибээс (Архинов А.С., Матвеев В.В.), типография (Колпашников Н.П.), лесхоз (Алексеев В.Е.), Намнааҕы мехучаастак ПМК-572 (Адамов Г.Г.) үрдүк таһаарылаах үлэлэринэн соцуотталаһы түмүктэринэн оройуонга эрэ буолбакка, республикаҕа бастыһар кэжкэлэригэр киирталээбиттэрэ.

Оройуоннааҕы партиянай тэриэтэ үлэтигэр халбаннаабат биэ өйөбүл, эрэллээх тирэх буолбут производство аатырбыт маяктара сүөһү иһитигэр — Ф. Сидорова, Д. Аргунов, Н. Шестаков, Мария Жиркова, П. Корякин, В. Шарина о.да. хоргуспуй, оҕурут аһын үүннэригин мастардара В. Замятин, А. Парников, Е. Яковлев, Д. Носков, Ли Максим, сүөһү аһылыгын бэлэмнээччилэр Е. Протопопов, Л. Левин, К. Башшев, Н. Кириллин үрдүк көрдөрүүлээх үлэлэрин үгэнигэр сыйдылалара.

Бу ахтылыбыт, ахтылыбатах да X, XII пилиткалар бастыһар маяк дьонноро, производство ара-

ийин X, XII пилиткалар сылларга оройуон салгы сайда турар

леткатааҕар биир фуражнай ыһахтан үтүө ыһаһын 317 кг эбиллибитэ. Оройуон историятыгар аан бастаан 1985 с. Дмитрий Аргунов (хаартыска алын эрээккэ хаҥас) хас биирдии ыһаһыттан 5224 кг үтүө ыһаҥы ситиспитэ.

1984-1985 сылларга партия райкома ыччат сүөһү кыстык устата эбиллигин 90 кг тиздэргэ туруорбут сорууда үлэһиттэринэн ситиһилээхтик толоруллубута. Сүөһү үлэһиттэрин үлэлиир усулуобуйаларын чапчэтингэ үгүс өрүттээх тэрээһин үлэлэр ыһтыллыбыттара.

Күнүһүн остолобуойдуу хааччыллылаах итин аһылыктаах, кыһыл муһуһуулаах сүөһү үлэһиттэрин дьыалэргэ тэриллибиттэрэ, үлэһиттэри моральнай, материалнай көбүлэһиннэр болдомто кинигэр ыһылыбыттара, 1-2 кылааһы ситиспит сүөһү үлэһиттэрэ хамнастарыгар эбии аахтарар буолубуттара.

XI-с пилитка (1981-1985 сс.) түмүгүнэн оройуон эти атыылааһыны 107,9 үтүө туттарыһыны 101,6 бырыһан толоруор ситиспитэ. 1985 с. тыа хаһаайыстыбатын бордоруусуялаларын 5 көрүгүн барытын ситиһилээхтик толорон оройуон РСФСР Министрдэрин Советин, ПСБСКС көһөрүллэ сылдьар Кыһыл Знаматын ылбыта.

1985 с. таһаҕа таһар массыыналар ахсааннара 1985 сылтан 3,8 трактордар 2 төгүл элбээбиттэрэ, электроэнергияны производстоҕа туһаны улааппыта. Эмиз бу бириэмэҕэ десадагэр миэстэлэрэ 3,4, врачтар ахсааннара 2 төгүл элбээбитэ, нэһилиһиннэр телефун кириитэ 5, радиоточкалар 2 төгүл эбиллибиттэрэ. Оччолорго соцуотталаһыны тэриетитэ, үлэ туһугар ирдэбили туруорууга партия райкомун коммунистара, партиянай тэриэтэлэр быһаарар оросуламмыттарын мэлдьэһэр сатамат.

Билигин партия тэрийэр, салай-

тэтимин ыһыктыбатаҕа. 1985 сыллаахха оройуонга валовой бордоруусуяа оҕоһуута 1965 сылы кытта тэһизэтэххэ 2,8 төгүл улааппыта. XI-с пилитка (1981-1985) сылларыгар тутуу үлэтэ ордук тэһимнээхтик барбыта. Таас тууулар садаламмыттары (Нам, Хатырык орто оскуола лара, ССКП райкомун административнай дьыалэ, гостиница, СХТ мастарыскайа, бастакы элбөх квартиралаах таас уопсай дьыалэр), оройуон кинини котельнай дарага аһынан оттука кыллэриллэн испиттэрэ, боруобалааһын курдук суолу асфальтааһын садаламмыта.

Тыа хаһаайыстыбатын производственной тутууларыгар көрүлүбүт үл 129 бырыһан толоруллубута. Сайылыктыгар суолларын оҕоруу, электрелиннарларын тардыы утумнаахтык ыһтылыбыта, совхозтарга нүүлүтэр системалары тардыыга мөлүйүөнүнэн суу-

ТӨРӨӨБҮТ ТӨРҮТ ТЫЛЫМ — САХА ТЫЛА

Биһиги тылбытын аан бастаан Уч Курыкан сударыстыбада үөскээбитэ дьэ тыл үөрэхтээхтэрэ, учуонайдар быһаараллар.

Саха алфавитын уонна букубаарын «Сурук-бичик» дьон ааттаан, лингвист С.А. Новгородов өгөрбүтэ.

Биһиги, сахалар, төрөөбүт тылбытын үөрэппэтэхпинэ, ийэ тылбытынан кэспэппэтэхпитинэ, омук быһыытынан эстэр кутталлаахпытын өйдүүх туустаахпыт.

Түбэ орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ суруйаллар...

МАННАЙГЫ ХОЛОНУУЛАР

тылынан ыгырабыт. Оччотугар төрөөбүт төрүт тылбыт сымэлийиэ, сүтүө суоҕа дуо?

Надя ЗАХАРОВА, 9 кылаас.

БАҔЫРҔАС

Мин ытым аата БаһырҔас. Оскуолаттан иһэрбин көрдөбүнэ, утары сүүрэн кэлэр уонна кулгаарын сытыран баран атаахтыыр.

Аҕам биридэ бултуу барарыгар БаһырҔаһы илдьэ барыта. Ытым киинэ эхэ киис тутан биэрбит.

Күөл ортотугар түспүт

куһу таһааран биэрэр эбит. Дьэ, итинник булчут, өйдөөх БаһырҔас дьээн ыттахпын.

Аня СОЛОВЬЕВА, 4 кылаас.

БЫРААТЫМ АФОНЯ

Мин Афоня дьээн 2 саастаах, мэник-тэник кыра бырааттаахпын. Ийэтэ Татьяна Васильевна Дьокуускай куоракка олоорор, үлэлиир.

Быраатым эрдэбит. Ол эбэтэр, сарсыарда эрдэ турган бэйэтэ-бэйэтигэр оонньуу сылдыар буолар.

Мин бырааптар остуоруйа кэспиибин, ырыа-хоһоон үөрэтэбин, оонньотобун. Киини наһаа күүскэ таптыбын, атаахталабын.

Сердаана ХАРИТОНОВА, 4 кылаас.

МИН КИИБИНИ! МИН ҮӨРЭНЭЭЧЧИ-БИН! МИН ГРАЖДАНИММЫН!

Мин үөрэнээччибин. Үөрэнэр бырааптаахпын. Ол эрэри, үчүгэйдик үөрэнэр, бэрээдэктээх буолар, кырдыаастарга кемелөөһөр — мин эбээһинээһим.

Мин киһибин. Дьоллоох олохтоох, олоор дьээлээх, төрөппүттэрдээх, бэйэм туттар маллаах-саллаах буолар бырааптаахпын.

Айылдыан кытта доҕордоһуохтаахпын, сирбинэн-дойдубунан киэн туттуохтаахпын. Айылдыан таптыбын.

Люда ПАРНИКОВА, 7 кылаас.

Мин хас биридди киһиэхэ убаастабыллаахтык сыһыаннаһахтаахпын. Кырдыаастарга, кыамматтарга, аймах-билэ дьоннорбор, табаарыстарбар, кыра оҕолорго, төһө кыалларынан кемелөөһө сатыахтаахпын.

Вася ДЬЯКОНОВ, 7 кылаас.

Спорт — тулуур, спорт — дьулуур САЛГЫЫ ҮЛЭБЭ — САҔАЛЫЫ ТЫҔЫНЫ!

Олунньу 4 күнүгэр нэһиликтэр спортивной үлэһиттэрин мунньагар дьаһалта спортка отделын сэбиэдиссэйэ Семен Ядрихинский тохсунньу бүтүүтэ буолан ааспыт республика Госкомспордун уонна «Нам улууһа» МТ дьаһалтатын холбонуктаах коллегиятын туһунан, онно ылыныллыбыт быһаарылары ырытта.

Аҕыйах тылынан бэлиэтээтэххэ, сүрүн сорук салгыы үлэҕэ сагалыы тыһыны, сүүрээни киллэрэн, үлэ хайысхатын тосту уларытан нэһилиэниэ киэн араатын хабар суолу тобулуохпутун наада.

А. СОФРОНОВ, 1 Хомуустаах

01 сэрэтэр УҔАРААБАТ СУОСТААХ УОТ УҔУТААКЫ

«Ленагаз» АО Намнаагы учаастагы ПТО инженерэ О. В. Омин учуотунан барыта 300 гаас горелкалаах кирпиичэ оһох үлэһиттэр. Уонча сыллаахыта биэр көмүлүөк горелкалар ууллубутугар оттулар аяхтарын 45 см. диэри үрдэттэрирдэбилэ киллэриллибитэ.

Быйыл кыһын горелкалар умайыылара хойуунна. Ахсынны, тохсуунуу ыйдар аһары тымныйдылар, олунньу да дьыбарсыһар, гаас мунгутуурдук холбонон. Оһоххо хаппах алын таһымнан чороспут икки форсунокка олордолуохтаах.

Хочуолларга оргуйа куугунуур форсуноктар төвө умайбаттарый? Уу бизэстээх ититээччи сылдьыбыт убаҕа сойбутунан сөрүүкэтиллэр. Бүтэй киппэҕэ кыгынаста кыһынны амырын сыралана иһигэр иҕэр, илбиһирэр, кирпиичэни сиир, кээртэр.

А. НОВОГОДОВ

Эрэдээх этигэс ЧУРАПЧЫ КӨБҮҮТҮН КЫТТЫЛААҔАР — БОЛҔОМТОНУ

Мин Кэбээни оройуонуттан көһөрүллэн кэлэн Нам оройуонун Маймадан нэһилигэр Маяковская аатынан колхозка үлэстэбитим. 1958 с. райкомол путевка бизэрэн Мирный куорат тутуугугар ыппыттар. Намтан уонна буолан барбыппыт.

Калин ЦЭС-ка заправщиһынан 18 ый үлэлээбитим, онтон РСУ дьээн тэрилтэҕэ 6 сыл тутууга үлэлээбитим. Ол сағана биһиэхэ, Саха сиригэр олоор олохтоох сахаларга надбавка, севернай коэффициент дьээн суох этэ.

Билигин минигин хайдах олооруу диир буоллахта, ча...

Е. СОБАКИН, Хатырык

БИЛЭРИИЛЭЭР РЕКЛАМА

В администрации 1 Хомустахского наслега требуется заместитель главного бухгалтера.

По всем интересующим вопросам обращаться по телефону: 41-5-05, 42-1-39

Кыра тутуулардаах сир учаастага атыыланар уонна дьэ арендаһанар.

Тел. 41-6-57

3 хостоох квартира атыыланар (центр, гаас).

Тел. 41-5-16 (6 ч. кэнииттэн)

Продается ВАЗ-2106, 2003 г. выпуска в хорошем состоянии, цена договорная.

Обр. по тел. 42-3-78, 42-6-03

Тыһынаахтыы ынах сүөһүнү, сылгыны тутан эрэбит. Сыаната кэспэти быһыытынан. Харчытын тутта биэрэбит.

Билсэр тел. 774-861

ИҔИРЭХ ТЫЛЛАР

Күндүтүк саныыр күтүөспүтүн ГЕННАДИЙ ПАВЛОВИЧ ЖИРКОВЫ 60 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн итинтик-истинник эбэрдэлибит!

Түгүниэн туһанан дьонгор, аймахтаргар ахсаабат кыһамныын иһин, биһиги туспутугар элбэх үтүөнү, көмөнү онорон ыал буоларбытыгар тирэх буолбуккар махтаһытын тиэрдэбит.

Люба, Гена Марковтар, Мария Егоровна Кириллова, оҕолор

Ыкса атаспытын, чугас доҕорбутун, ЖКХ ГУ Намнаагы филиалын директорун КОБЯКОВ АНДРЕЙ ГРИГОРЬЕВИЧ 60 сааскын туолбуккуна итинтик-истинник эбэрдэлибит!

Түбүктээх үлэҕэр, айар дьарыккара өссө үрдүк ситиһиһлэри ис сүрэхтээн баҕарабыт.

Намтан Башистовтар, Сивцевтар, Ноговицыннар, Эверстовтар

Уус-Алдантан төрүттээх Нам улууһун Үөдэй бөһүөлөгүр олоор педагогической үлэ ветерана ЖИРКОВА УЛЬЯНА ИННОКЕНТЬЕВНА 75 сааскын туолбут үөрүүлээх күнүгүнэн итинтик-истинник эбэрдэлибит!

Төрөөбүт оскуолаҕ сайдыар туһугар үтүө санааттан тахсыбыт көмөнү үрдүктүк сыаналыбыт. Бэлэхтээбит 300 кинигэлэрин иһин сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран махтаһабыт.

Эйиэхэ саха алмааһын курдук кытаанах доруобуйаны, оҕолорун, сизтэриг тапталларыгар уйдаран уһундук, дьоллоохтук олоорорго баҕарабыт.

Уус-Алдан улууһун П.П. Пестряков аатынан Орто Эбэ сүрүн оскуолатын педколлектива

Күндүтүк саныыр ийэбитин, эбээбитин СЕРГУЧЕВА ВАРВАРА МИХАЙЛОВНА 85 сааскын туолар кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн итинтик-истинник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт саха алмааһыны кытаанах доруобуйаны, дьолу-соргуну, өрүү үөрэ-көтө сылдыаргар уонна уһун үйэлээх ологу.

Эбэрдэни кытта кэргэниг, оҕолорун, сизинэрин

ЫҔЫРЫЫ 2005 сыл кулун тутар 19 күнүгэр Нам улууһун Үөдэй орто оскуолатын 85 сыллаах үбүлүөйэ буолар. Онно үөрэммит, үлэлээбит бары үөлээннээхтэригитин колүөнэлэр көрсүһүлэригэр ыгырабыт.

Тэрийэр комиссия

Намнаагы тыа хаһаайыстыбатын управлениетынан улуу сһигэр «Беларусь» тракторынан от тизийитигэр рекомандациялыыр төлөбүр:

Table with 2 columns: Distance (км) and Price (руб). Rows include 5 km (344,24), 8 km (454,51), 11 km (561,76), 14 km (679,89), 17 km (788,84), 20 km (898,46), 24 km (1053,95), 27 km (1153,63), 30 km (1269,42), 33 km (1385,94), 36 km (1499,26), 39 km (1598,39), 42 km (1735,21).

Намнаагы ТХУ кыл. экономика

И.Е. Винокуров аатынан Нам педагогической колледжын коллектива И.Е. Винокуров кыһа, ССРС доруобуйатын харыстабылын туйгуна, ССРС бочуоттаах донора, гинеколог-врач, Дьокуускай куорат олохтооҕо АНДРЕЕВА Александра Ильинична

«Быйаҥ» ЗАО коллектива, администрацията бэйэтин үлэһитигэр Захаров Семен Семенович, Мария Васильевна, оҕолоругар аҕалара, аһаалара саргин, үлэ, тыыл ветерана ЗАХАРОВ Семен Александрович

Истинник саныыр чугас дьоммутугар Захаров Семен Семенович, Мария Васильевна, оҕолоругар, ийэлэригэр Анна Павловна, бииргэ төрөөбүттэригэр кэргэнэ, аҕалара, аһаалара саргин, үлэ, тыыл ветерана ЗАХАРОВ Семен Александрович

Сизн бырааттарбытыгар Сэмэниик, Коля, балтыбытыгар Люда Захаровтарга таптыыр аһаалара саргин, үлэ, тыыл ветерана. Чурагы көһүтүн кыттылааба, тулааһа хаалыттарыгар иһигит киһи И Хомуустаах олохтооҕо ЗАХАРОВ Семен Александрович

олунньу 10 күнүгэр 77 сааһыгар улунук ыарахан кылдыан күн сириттэн барбытын холботобутун биллэрэбит. Эдьийдэригит, убайдыгыт, таядыгыт Максимовтар, Константиновтар, Осиповтар, Хамабааттант Константинновтар, Дьокуускайтан Протопоповтар, Борофонтон Оллоновтар, Булугтан Васильевтар, Тиксинтан Семеновтар

Ыттыктыр кырдыаҕас таяыбит саргин, үлэ ветерана, Чурагы көһүтүн кыттылааба ЗАХАРОВ Семен Александрович

ыарахан ыарыһытан өлбүтүнэн сангастыгыгар Захарова Анна Павловна, оҕолоругар, сизинэригэр, хос сизинэригэр дириг кутурбааммын тиэрдэбит. Намтан, И Хомуустаахтан бырааттара, кийиттэре Протопоповтар

Күндү убайыт, саргин, үлэ ветерана, Чурагы көһүтүн кыттылааба ЗАХАРОВ Семен Александрович

ыарахан ыарыһытан өлөн туоравытынэн сангастыгыгар Захарова Анна Павловна, оҕолоругар, сизинэригэр, хос сизинэригэр дириг кутурбааммын тиэрдэбит. Балтылара Матрена Александровна, Анна Александровна Захаровалар

Редактор В.Г. Касыанов тел. 41-3-32 ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496; бухгалтерия — 41332; факс — 41332; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционной издательской система — 41141

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын туһунан контуруолууру уонна регистрациалыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрациаламмын нүмэра — ПИ №19-0428. Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэһитин, дьэригит аадырыһын чопчу ыйыт. Редакцияҕа кирбит суруктар төһөрүллүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынны мэлдьи биир буолбат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам с., Заложной уул. 4. E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат редакционнай-издательской ситимигэр талыһына уонна таһылына. Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэнэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3, Кээмэйэ 1,0 бэчээт, лисс. Көһүл сыананан атыыланар Индекс — 54889. Тираһа — 2394 Бэчээккэ иһин баттанна — 12:00 ч. 11.02.2005 Сакааһын №-рэ — 20